

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/213/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613201253
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8613201253.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Marianny Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., v skratke SLSP, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO 00 151 653, zastúpený Havel, Holásek & Partners, s.r.o., AK sos sílom Mlynské Nivy 49, 821 09 Bratislava, IČO 36 856 584, proti žalovaným 1/ J. D., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX R., F. XXXX/XX, zastúpený Centrom právnej pomoci, Kancelária Svidník, Sov.hrdinov 102, 089 01 Svidník, 2/ H. D., nar. X.X.XXXX, bytom XXXX X R., F. XXXX/XX, v konaní zastúpená opatrovníkom žalovaným v 1/ rade J. D., 3/ Y. Y., rod. D., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX R., P. XXXX/XX, o zaplatenie 1.771,26 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník, č.k. 7C 50/2013-109 zo dňa 10.4.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok.

Priznáva žalovanej v 1/ rade náhradu trov odvolacieho konania vo výške 200 eur, ktoré je povinný zaplatiť žalobca na účet právneho zástupcu Centra právnej pomoci, kancelária Svidník, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania žalovaným v 2/ a 3/ rade.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zastavil konania v časti úrokov z omeškania vo výške 511,25 eur a žalobu zamietol. zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanému v 1/ rade náhradu trov konania vo výške 223,66 eur, ako trovy právneho zastúpenia, na účet právneho zástupcu Centra právnej pomoci, Kancelária Svidník, Sov. hrdinov 102, IČO 30 799 841, č.u. XXXXXXXXXXXX/XXXX do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaným v 2/ a 3/ rade náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver, ktorý bol poskytnutý žalovaným toto spĺňa. Všeobecné podmienky poskytnutia úveru žalovaný ovplyvniť nemohli. Žalobca v predmete svojej činnosti má okrem iného poskytovanie úverov, pričom v konaní nebolo preukázané, že žalovaným bol úver poskytnutý pre účely výkonu povolania zamestnania, či podnikania. Podľa § 54 ods. 1 OZ, podľa ktorého je neprípustné dojednať so spotrebiteľom nevýhodnejšie ustanovenia zmluvy ako upravuje Občiansky zákonník a v prípade, že obsahuje spotrebiteľská zmluva neprijateľnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa je sankcionovaná absolútnou neplatnosťou. Právny vzťah bol teda posúdený ako vzťah spotrebiteľského úveru. Súd prvého stupňa zistil, že ročná percentuálna miera nákladov v danom prípade bola 6,85 %, výška úrokovej sadzby 12,6 % a poplatok za správu úveru 1,66 eur mesačne. Pritom ročná percentuálna miera nákladov predstavuje celkove náklady

spotrebiteľa vrátane úrokov a ďalších poplatkov, ktoré sú spojené s týmto produktom. RPMN nemôže byť nikdy nižšia ako výška úrokovej sadzby, v ideálnom prípade to môže byť len rovnaká miera. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje ako povinnú osobitnú náležitosť z písomnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere ročnú percentuálnu mieru nákladov. Ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Nie je naplnený zmysel zákona ani vtedy, ak RPMN síce v zmluve uvedené je, ale je uvedená nesprávna výška v neprospech spotrebiteľa. Súd prvého stupňa uviedol, že pozná aj argumenty banky v obdobných veciach s poukazom na to, že pri zákone o spotrebiteľských úveroch v čase, kedy bola zmluva dojednaná bol uvedený chybný vzorec, čo bolo napravené novelou zákona od 1.7.2006. Predmetný úver však bol poskytnutý bankou, a teda spotrebiteľ legitímne očakával, že banka bude pri poskytovaní úveru postupovať voči nemu s odbornou starostlivosťou tak, ako jej to ukladá zákon o bankách. Keďže RPMN aj keď vypočítaný podľa vzorca uvedeného v príloh zákona o spotrebiteľských úveroch je nesprávny v neprospech klienta a skresľuje cenu úveru. Z týchto dôvodov považoval úver za bezúročný a bez poplatkov. Preukázané bolo, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 3.319,39 eur a žalovaný doposiaľ zaplatil 3.772,09m eur, teda viac ako im žalobca poskytol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Žalobca v odvolaní uviedol, že žalobca považuje za podporujúce základným princípom právnej istoty, aby súd prvého stupňa sankcionoval žalobcu a prenášal zodpovednosť za nesprávnu transpozíciu smernice na škodu žalobcu a to len z toho dôvodu, že Slovenská republika implementovala zo zákona o spotrebiteľských úveroch nesprávny vzorec pre výpočet RPMN. V tomto smere poukázal na to, že vytvorenie rovnakých podmienok na trhu a zlepšenie súťažného prostredia je jedným z hlavných dôvodov prijatia smernice č. 93/13/EHS. RPMN okrem vyjadrenia skutočnej ceny úveru je nemenej dôležitou, ak nie hlavnou úlohou prijatia jednotného výpočtu RPMN a tým umožneniu spotrebiteľovi jednoduchšie sa orientovať na trhu úverových produktov a môcť jednoducho porovnávať výhodnosť poskytovaného úveru. Ak by teda žalobca nevypočítal RPMN podľa základného vzorca dostal by výsledne oveľa vyššie RPMN ako konkurenti žalobcu. Chybu v transpozícii uznal zákonodarca, keď zmenil doplnil zákon č. 258/2001 Z.z.. Žalobca ako banka, ktorá je sledovaná Národnou bankou Slovenska, bankovým Ombudsmanom nemohla uviesť inú RMNP ako v súlade s platným právnym predpisom. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je teda v rozpore so základnými zásadami právneho štátu, v tejto súvislosti poukázal na ustálenú judikatúru a tiež nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý zdôrazňujú predovšetkým predvídateľnosť práva ako jednu zo zásad rozhodnutí všeobecných súdov. Preto navrhol zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa, resp. zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie, uplatnil si nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žiadal pripustiť dovolanie, keďže podľa jeho názoru ide o otázku zásadného právneho významu.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný v 1/ rade. Poukázal na to, že súd prvého stupňa správne a v súlade s právom na ochranu spotrebiteľa posúdil právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade ako vzťah spotrebiteľský založený na typovej spotrebiteľskej zmluve, ktorá je upravená špeciálnym právnym predpisom. V tejto súvislosti poukázal na Čl. V bod 4. zmluvy, kde súdy podmienku, v ktorom je zakotvená voľba práva vo viacerých rozhodnutiach vyslovili za neprijateľnú a tú poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5M Cdo 20/2009. To znamená, že je potrebné posúdiť nárok podľa Občianskeho zákonníka a predpisov týkajúcich sa spotrebiteľských úverov. Uvedením nepravdivého údaja o výške RPMN došlo k nepravdivosti takého údaja, ktorý má vplyv na výber úverového produktu. Preto navrhol rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť v celo rozsahu.

Odvolací súd prejednal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysel zásad uvedených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Súd prvého stupňa dostatočným spôsobom zistil skutkový stav, ktorý bol dôležitý pre rozhodovanie vo veci samej a vec aj správne právne posúdil. Na týchto skutkových a právnych záveroch sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že účastníci zmluvy uzavreli dňa 30.6.2005 zmluvu o splátkovom úvere č. 0620861418. Na základe tejto zmluvy bol poskytnutý úver vo výške 3.319,39 eur pri úrokovej sadzbe 12,6 % ročne a RPMN 6,85 %. Žalovaní v 1/ a 2/ rade sa zaviazali podľa zmluvy splácať predmetný úver v mesačných splátkach po 77,24 eur k 10.dňu v mesiaci od 10.7.2005 s konečnou splatnosťou

10.5.2010. Žalovaný v 3/ rade prevzal ručiteľský záväzok k predmetnému úveru na základe dohody o ručení z 30.6.2005. Žalovaný doposiaľ zaplatil žalobcovi sumu 3.772,09 eur.

Podľa § 52 ods.1, ods.2, ods.3 Občianskeho zákonníka /účinného ku dňu uzavretia zmluvy/, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Podľa § 54 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z.z. Tento právny predpis /v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy/ v § 2 písm. a) definuje spotrebiteľský úver, ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Podľa § 2 písm. b/ tohto zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1, ods.2 zákona č. 258/2001 Z. z. je veriteľom fyzická alebo právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci a spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods.1, ods.2 zákona č. 258/2001 Z. z. zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných záležitostí obsahuje najmä a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť, b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby, d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom, e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, f) meno a adresu spotrebiteľa, g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov, i) výpočet nákladov uvedených v §2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad. Zmluva ďalej obsahuje a) oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa §6, b) sankcie za porušenie zmluvy.

Podľa § 546 Občianskeho zákonníka, dohodou účastníkov možno zabezpečiť pohľadávku ručením. Ručenie vzniká písomným vyhlásením, ktorým ručiteľ berie na seba voči veriteľovi povinnosť, že pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník.

Podľa čl. 1 bod 2 písm. d/, e/ Smernice rady 87/102 EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru sa pre účely tejto smernice rozumejú "celkové úverové náklady pre spotrebiteľa" všetky náklady úveru vrátane

úrokov a iných poplatkov priamo súvisiacich so zmluvou o úvere, určenej podľa predpisov a praktikami, ktoré existujú v členských štátoch alebo ktoré majú členské štáty vytvoriť a „ročnú percentuálnu mieru“ celkové náklady úveru pre spotrebiteľa vyjadrené vo forme ročného percentuálneho podielu z hodnoty poskytnutého úveru a vypočítané spôsobmi používanými v jednotlivých členských štátoch.

Podľa čl.2 ods.3 Ústavy SR každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Predmetný úver bol poskytnutý Slovenskou sporiteľňou, a.s., ktorá vykonáva bankové činnosti podľa zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Podľa § 2 uvedeného zákona banka, okrem iného, poskytuje úvery.

Podľa § 27 ods. 1 zákona o bankách banka a pobočka zahraničnej banky vykonávajú obchody so svojimi klientmi na zmluvnom základe. Banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné pri výkone svojej činnosti postupovať obozretne, najmä sú povinné riadiť svoje riziká a vykonávať obchody a) spôsobom, ktorý zohľadňuje a minimalizuje riziká, b) spôsobom, ktorý nepoškodzuje záujmy ich vkladateľov z hľadiska návratnosti ich vkladov a ktorý neohrozuje bezpečnosť a zdravie banky a pobočky zahraničnej banky alebo bezpečné fungovanie bankového systému porušením zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov, c) za výhodných ekonomických a právnych podmienok pre banku a pobočku zahraničnej banky a pre ich klientov pri nimi vykonávaných obchodoch na účet klienta a pri vynaložení odbornej starostlivosti, d) tak, aby pri každom obchode za ne konali najmenej dve osoby; ak to z prevádzkových dôvodov nie je možné, sú povinné bezodkladne zabezpečiť kontrolu vykonaného obchodu osobami, ktoré sa na jeho vykonaní nezúčastnili.

Podľa § 27 ods.3 zákona o bankách vynaloženie odbornej starostlivosti je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná hodnoverne preukázať. Vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä, že banka alebo pobočka zahraničnej banky pri jednotlivých predajoch, nákupoch a ostatných obchodoch porovnáva ponuky cien, prípadne doloží nevhodnosť či nemožnosť posúdenia viacerých ponúk, dokumentuje spôsob uskutočnenia obchodu, kontroluje objektívnosť evidovaných údajov a predchádza riziku vlastných finančných strát, c) uskutočňuje analýzu ekonomickej výhodnosti obchodov z dostupných informácií, d) vypracuje obchodné a investičné zámery, ktoré sú podkladom na uskutočňovanie jednotlivých operácií.

Používanie tejto praktiky je nekalou obchodnou praktikou (porov. rozsudok súdneho dvora C_453/10 J./S.O.S. Financ) „Obchodnú praktikou, o akú ide vo veci samej, ktorá spočíva v uvedení nižšej než skutočnej ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o úvere, treba kvalifikovať ako „klamlivú“ v zmysle článku 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“), pokiaľ zapríčiňuje alebo je spôsobilá zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby overil, či to tak je vo veci samej. Konštatovanie nekalosti takej obchodnej praktiky predstavuje jeden z prvkov, na ktorých príslušný súd môže podľa článku 4 ods. 1 smernice 93/13 založiť svoje posúdenie nekalosti zmluvných podmienok týkajúcich sa nákladov na úver poskytnutý spotrebiteľovi. Také konštatovanie však nemá priamy vplyv na posúdenie platnosti uzavretej zmluvy o úvere podľa článku 6 ods. 1 smernice 93/13.

Uvedenie nesprávneho údaju RPMN je klamaním spotrebiteľa a niet dôvodu priznávať takejto praktike miernejšie dôsledky ako tie ktoré predpokladá zákon pri neuvedení RPMN v ustanovení § 4 ods.3 in fine ZSÚ.

Správne preto prvostupňový súd priznal žalobcovi len istinu úveru bez úrokov a poplatkov. V súlade so zásadou hospodárnosti konania odvolací súd už nevykonával dokazovanie vo vzťahu k správnosti úrokovej sadzby, pretože dôsledky pri zavádzaní ich nesprávnym vyjadrením sú obdobné.

Odvolací súd poznamenáva, že pri výpočte RPMN žalobca použil v splátke aj poplatok za vedenie úverového účtu, za ktorý zmluva neuvádza žiadne plnenie, ktoré by bolo skutočným plnením pre spotrebiteľa a ktorý možno dôvodne označiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku (porov. rozsudok KS v Prešove vo veci 18Co 109/2011 SMART Capital),, Odvolací súd zastáva názor, že neprijateľnou

zmluvnou podmienkou je podmienka,, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar.vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch).

Vstupné údaje na výpočet RPMN tým neboli správne. Nad rámec potreby v súvislosti s rozsahom suspenzívneho účinku odvolania a rozsahu možnosti prieskumu odvolacieho súdu boli ostatné otázky vrátane problematickej inkorporačnej doložky, ktorá je z nepochopiteľných dôvodov menším písmom a tak vzniká dôvodná obava , že spotrebiteľia môžu vnímať menšie písmo, pod čiarou ako menej dôležité. Takto vyjadrená inkorporačná doložka je vyjadrením nedostatku odbornej starostlivosti a závažnejšie je, že nemôže prívodiť súčasťou zmluvy všeobecné obchodné podmienky. Neprijateľná zmluvná podmienka je absolútne neplatná (§53ods.5 OZ). Odvolací súd sa stotožňuje s názorom prvostupňového súdu vo vzťahu k nedostatku písomnej formy pri zmluvnej pokute (porov. rozhodnutie NS SR vo veci 2Cdo 245/10).

Prvostupňový súd rozhodol správne a z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok potvrdil (§219 ods.1 O.s.p).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.